

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

BRANN- OG EKSPLOSJONSVERNLOVEN

Kap. 1: Innledende bestemmelser

§ 1 - 1 FORMÅL

Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker.

§ 6 FOREBYGGENDE SIKRINGSTILTAK OG VEDUKEHOLD

Eier av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke.

Eier og bruker av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å holde bygningstekniske konstruksjoner, sikkerhetsinnretninger og øvrige sikringstiltak til vern mot brann, eksplosjon eller annen ulykke i forsvarlig stand og påse at disse til enhver tid virker etter sin hensikt.

§ 13 SÆRSKILTE BRANNOBJEKTER

Kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn i byggverk m.m. som nevnt i første ledd for å påse at disse er tilstrekkelig sikret mot brann.

Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.

FORSKRIFT OM BRANNFØREBYGGENDE TILTAK OG TILSYN MED VEILEDNING

Kap. 1: Innledende bestemmelser

§ 1 - 1 FORMÅL

Forskriften skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier gjennom krav til forebyggende tiltak mot brann og eksplosjon.

§ 1 - 2 SAKLIG VIRKEOMRÅDE

Forskriften regulerer de alminnelige plikter til å forebygge brann og eksplosjon, herunder gjennomføring av brannforebyggende tiltak i ethvert brannobjekt i bruk, og kommunens brannforebyggende oppgaver. Forskriften regulerer også nærmere bestemt brannvernutstyr og apparater.

Eiers plikter

Eier av ethvert brannobjekt skal forebygge brann eller følgene av brann etter de lover og forskrifter som er relevante.

§ 1 - 3 DEFINISJONER

I forskriften skal følgende uttrykk forstås slik:

Brannalarmanlegg: Permanent installasjon for deteksjon og varsling av brann.

Branncelle: Hel eller avgrenset del av bygning hvor en brann fritt kan utvikle seg uten å spre seg til andre bygninger eller deler av bygningen i løpet av en fastsatt tid.

Brannobjekt: Enhver bygning, konstruksjon, anlegg, opplag, tunnel, virksomhet, område m.m. hvor brann kan oppstå og true liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Bruker: Den som i egenskap av eier, eller i henhold til avtale med eier har total eller partiell bruksrett til et brannobjekt, og har tiltrådt bruksretten.

Eier: Den som har grunnbokshjemmel til et brannobjekt.

Håndsløkker: Brannsløkkeapparat som har slik vekt og utforming at det lett kan bæres og brukes av en voksen person, og som inneholder eller ved utløsning automatisk oppnår det trykk som er nødvendig for apparatets funksjon.

Manuelt sløkkeutstyr: Håndsløkker eller fast montert brannslange.

Røykvarsler: Detektor som reagerer på røyk, enten på ioner i varm røyk eller på optisk tetthet av røyk, sammenbygget med alarminnretning som gir lyd med minimum 85 dB(A) i 3 m avstand og intern eller ekstern strømkilde.

Stasjonært sløkkeanlegg: Permanent anlegg for sløkking av brann.

Særskilt brannobjekt: Alle typer brannobjekter som er omfattet av brann- og eksplosjonsvernlovens §13 delt inn i følgende kategorier:

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

- a) bygninger og områder hvor brann kan medføre tap av mange liv
- b) bygninger, anlegg, opplag, tunneler og lignende som ved sin beskaffenhet eller den virksomhet som foregår i dem, antas å medføre særlig brannfare eller fare for stor brann, eller hvor brann kan medføre store samfunnsmessige konsekvenser
- c) viktige kulturhistoriske bygninger og anlegg

Kap. 2: Generelle krav til eier og virksomhet/bruker av brannobjekter

§ 2 - 1 GENERELLE KRAV TIL EIER

Eier av ethvert brannobjekt skal sørge for at dette er bygget, utstyrt og vedlikeholdt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter om forebygging av brann.

Kravene til brannteknisk utforming og utstyr er ivarett når tekniske krav gitt i eller i medhold av gjeldende plan- og bygningslov er oppfylt.

Det branntekniske sikkerhetsnivået i bygninger bygget i henhold til nyere forskrifter, skal opprettholdes slik som forutsatt i tillatelse etter plan- og bygningsloven §93.

Sikkerhetsnivået i eldre bygninger skal oppgraderes til samme nivå som for nyere bygninger så langt dette kan gjennomføres innenfor en praktisk og økonomisk forsvarlig ramme. Oppgraderingen kan skje ved bygningstekniske tiltak, andre risikoreduserende tiltak eller ved en kombinasjon av slike. Dersom andre har bruksrett til brannobjektet plikter eier å etablere de nødvendige samarbeidsordninger med virksomhet/bruker for å sikre etterlevelse av denne bestemmelsen. Eiers forpliktelser kan ikke fraskrives gjennom avtale.

GENERELLE KRAV MANUELT SLOKKEUTSTYR

Eier av ethvert brannobjekt skal, avhengig av virksomheten som foregår der eller spesielle risikomomenter eller områder, sørge for at det er utplassert hensiktsmessig type og et tilstrekkelig antall av manuelt slokkeutstyr, som skal kunne benyttes i alle rom.

Med manuelt slokkeutstyr menes utstyr som betjenes av personell, for eksempel brannslanger, mobile brannslukkere, håndslukkere, branntepper og gressbrannslukkere. Håndslukkere som omsettes skal være godkjent etter §9 - 1.

Der TEK setter krav om brannslukkeutstyr, må antall og dekningsområde være slik at hele bygningen dekkes. Etter REN må bygninger i **risikoklasse 3, 5 og 6** hvor det er trykkvann, ha brannslange. For at brannslange skal være lett å benytte, bør den ikke være lengre enn 30 m ved fullt uttrekk. Brannslange bør være formfast med innvendig diameter på minimum 19 mm. Slangen bør være montert på trommel med senterinnføring av vannet og det bør brukes kuleventil. NS-EN 671-1 omhandler slangetromler med formstabil slange.

Dersom det ikke er tilgang på tilstrekkelig mengde vann, må bygningen ha håndslukkeapparater. Bygninger i **risikoklasse 1, 2 og 4** (bolig) må ha enten håndslukkeapparat eller egnet brannslange som rekker inn i alle rom.

Behovet tilfredstilles med praktiske løsninger innenfor hver brannseksjon. Type utstyr, antall, plassering og tilgjengelighet må være slik at alle rom i bygningen dekkes på tilfredsstillende måte. Utstyret må for øvrig være avpasset den virksomhet som foregår, spesielle risikomomenter eller soner osv.

Brannslangeskap bør ikke plasseres i trapperom som er felles rømningsvei fra flere brannceller, da det ved brann vil kunne oppstå røykspredning fordi brannslangen kan hindre lukking av dører. Det skal normalt ikke være større avstand enn 25 m til manuelt slokkeutstyr. Utstyret bør plasseres nær utganger, med mindre spesifikke objekter eller områder skal sikres. Det bør unngås plassering av brannslanger langt inne i objektet selv om plassering ved utgangene kan medføre flere brannslanger.

På campingplasser og i gjestebåthavner skal det normalt ikke være mer enn 75 m fra enhver enhet til nærmeste håndslukker. Dersom forholdene tilsier sentral plassering av håndslukkere, kan noe større avstand aksepteres.

Stedene hvor manuelt slokkeutstyr er plassert skal være tydelig markert. Skiltene bør være etterlysende (fotoluminescerende) eller belyst med nødlys. Tilvisningsskilt for slokkeutstyr må stå på tvers av ferdselsretningen.

§ 2 - 2 GENERELLE KRAV TIL VIRKSOMHET/BRUKER

Virksomhet/bruker av brannobjekt skal innrette seg slik at brann ikke lett kan oppstå og slik at sikringstiltak og sikringsinnretninger virker som forutsatt.

Virksomhet/bruker skal påse at bygningstekniske brannverniltak og øvrige sikringstiltak ikke forringes.

Virksomhet/bruker skal rapportere til eier alle forhold av betydning for brannsikkerheten.

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

§ 2 - 3 RØMNING AV PERSONER

Eier av ethvert brannobjekt skal sørge for at rømningsveiene til enhver tid dekker behovet for rask og sikker rømning. Eier skal i brannobjekt, der det er nødvendig, sørge for at rømningsveiene har et tilfredsstillende ledesystem.

§ 2 - 4 ETTERSYN OG VEDLIKEHOLD AV INSTALLASJONER, UTSTYR, BYGNINGSDELER, FYRINGSANLEGG M.V.

Eier av ethvert brannobjekt skal, der det er nødvendig, sørge for at kvalifisert personell foretar jevnlig kontroll, ettersyn og vedlikehold av installasjoner, utstyr, konstruksjoner m.m. for å forhindre teknisk forfall som kan redusere brannsikkerheten.

Eier må sørge for at røyk- og branncellebegrensende bygningsdeler er intakte og ikke svekket av hull, samt at konstruksjoner hvor det er krav om brannmotstand virker som forutsatt.

Kanaler, rør og lignende som krysser røyk- og branncellebegrensende bygningsdeler, og gjennomføringer for disse, skal være utført slik at brannmotstanden ikke reduseres.

Manuelt slokkeutstyr

For å opprettholde brannsikkerheten, må det foretas regelmessig kvalifisert kontroll, ettersyn og vedlikehold av det manuelle slokkeutstyret, og dette må kunne dokumenteres. Se under § 2-1 under "Generelle krav". For særskilte brannobjekter vil kontrollintervallet vanligvis være ett år. Vedlikehold av håndslukkere bør utføres etter NS 3910. Vedlikehold av slangetromler bør utføres etter NS-EN 671-3.

§ 2 - 5 RØYKVARSLER OG MANUELT SLOKKEUTSTYR I BOLIG

Eier av bolig skal sørge for at boligen er utstyrt med minst en godkjent røykvarsler, plassert slik at den høres tydelig på alle soverommene når dører er lukket.

Eier skal også sørge for at boligen er utstyrt med manuelt slokkeutstyr som kan benyttes i alle rom.

Under betegnelsen bolig hører bl.a hus, leilighet, hybelhus, hytte, campinghytte, annen fritidsbolig og eventuelt annet. For bolig er det forutsatt at alle som bor der kjenner til rømningsveiene og kan bringe seg selv i sikkerhet ved brann, betjene manuelt slokkeutstyr og teste/skifte batteri osv. i røykvarsler(e).

Røykvarsler

De fleste som omkommer i brann, dør i egen bolig som følge av røykforgiftning. Det er derfor viktig å ha røykvarslere i alle boliger. Dette er mest kritisk når folk sover og derfor legges det stor vekt på en montering som også sikrer at et alarmsignal skal høres og vekke folk der de sover, vanligvis på soverom.

Manuelt slokkeutstyr

Med manuelt slokkeutstyr menes brannslange(r) med tilstrekkelig lengde til å nå alle rom, eller håndslukker. Slokkeutstyret skal plasseres lett tilgjengelig inne i den enkelte boenhet. Det bør være minst en type slokkeutstyr på hvert plan/etasje, og ikke mer enn 25 m mellom hver slokkeenhet. Håndslukkere som omsettes skal være godkjent etter §9-1.

Manuelt slokkeutstyr er "førstehjelpsutstyr", hvor spesielt håndslukkere har en begrenset slokkekapasitet. Brannslange er det mest anvendelige slokkeutstyret, som kan brukes av de fleste. Det anbefales derfor brannslange i bolig, montert til fast kran og med spak for åpning av ventilen med ett grep. Brannslange i bolig bør være formfast med innvendig diameter på minimum 10 mm. Slangen bør ha spredemunnstykke og må være frostfritt fastmontert. Lengde ved fullt uttrekk bør ikke være mer enn 30 m.

Der det er vanskelig å montere brannslange, kan det brukes håndslukker med tilstrekkelig kapasitet. Det bør i så tilfelle være et ABC-pulverapparat på minimum 6 kg som kan brukes ved alle typer branner. Velges skum- eller vannapparat bør dette være på minst 9 liter. Ønsker man en mindre håndslukker må denne suppleres med brannslange. Kombinasjonen av brannslange og håndslukker gir en god dekning.

Anskaffelse og kontroll/vedlikehold (service) av manuelt slokkeutstyr er eierens ansvar (huseier, borettslag o.l.). Visuelt ettersyn av utstyret er brukerens ansvar, f.eks. at det er tilfredsstillende trykk på håndslukkeren, og at plombering og slange er intakt. Brannslangen etterses ved å se til at slangen tåler vanntrykket uten å lekke, at tilkoblingskranen fungerer etter sin hensikt mv.

Brannslangeskap må ikke plasseres i trapperom som er rømningsvei for flere boenheter. Ved brann vil det kunne oppstå røykspredning ved at dører blir stående åpne når brannslangen trekkes inn i boenhetene.

Alle typer boliger skal utstyres med manuelt slokkeutstyr, helst brannslange, også der det er installert automatisk slokkeanlegg (for eksempel i omsorgsbolig, bo- og servicesenter e.l.). Dersom brannslangen skal dekke flere boenheter, må den ha tilpasset rørdimensjon.

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

Kap. 3: Krav til organisatoriske tiltak i særskilte brannobjekter

§ 3 - 1 DOKUMENTASJON AV SIKKERHET

Eier av særskilt brannobjekt skal sørge for at brannsikkerheten er tilfredsstillende dokumentert. Dokumentasjonen skal omfatte tekniske og organisatoriske tiltak, herunder vedlikeholds- og interne kontrollrutiner. Dersom eier ikke selv er bruker av brannobjektet skal virksomhet/bruker sørge for dokumentasjonen av organisatoriske tiltak. Dokumentasjonen skal på oppfordring legges frem for tilsynsmyndighetene, som kan kreve ytterligere dokumentasjon.

§ 3 - 2 BRANNVERNLEDER

For ethvert særskilt brannobjekt skal det være en brannvernleder som skal ivareta brannvernet, og som tilsynsmyndigheten kan forholde seg til. Brannvernleder kan være eier selv eller en representant for eier.

Brannvernleder skal delta under varslet tilsyn og ha tilstrekkelig kunnskap om brannvernlovgivningen og om de branntekniske og organisatoriske forhold i objektet, samt brannvesenets innsatsmuligheter.

Utpeking av brannvernleder fritar ikke eier eller virksomhet/bruker fra de plikter som ellers følger av forskriften.

§ 3 - 3 OPPLÆRING OG BRANNØVELSER

I ethvert særskilt brannobjekt skal alle ansatte og ledere ha brannvernopplæring og gjennomføre regelmessige brannøvelser som står i forhold til risikoen i objektet. Nyansatte og vikarer skal ha tilstrekkelig informasjon om opptreden i en brannsituasjon før de settes i arbeid.

Kap. 4: Krav til tekniske tiltak i særskilte brannobjekter

§ 4 - 1 PERSONSIKKERHET

Eier skal etter en risikovurdering sørge for å sikre tilstrekkelig rømningstid for personer gjennom tekniske tiltak som ledesystemer, brannalarmanlegg, manuelt slokkeutstyr og egnede stasjonære slokkeanlegg i henhold til § 2-1 annet ledd.

§ 4 - 2 MATERIELL SIKKERHET

Eier skal sørge for å installere egnet stasjonært slokkeanlegg der dette er nødvendig for å hindre tap av store materielle verdier.

TEKNISKE FORSKRIFTER TIL PLAN- OG BYGNINGSLOVEN – VEILEDNING TIL TEKNISK FORSKRIFT TIL PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Kap. V: Produkter til byggverk

§ 5 - 18 CE-MERKING

Et byggeprodukt kan merkes med CE-merket når det, forsvarlig benyttet, vil medvirke til at byggverk tilfredsstillende de grunnleggende krav. CE-merket viser at produktet tilfredsstillende slike tekniske spesifikasjoner som nevnt i §5-12 første ledd, eller er vurdert tilfredsstillende etter §5-14 annet ledd, innenfor omfanget av de egenskaper som er knyttet til CE-merket for det enkelte produkt. Et CE-merket produkt skal fritt kunne omsettes og brukes uten ytterligere vurdering i henhold til §5-11 t.o.m. 5-13.

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

Kap. VII: Personlig og materiell sikkerhet

§ 7 - 1 PERSONLIG OG MATERIELL SIKKERHET

Byggverk skal utformes, utføres og utstyres slik at de ikke utgjør fare for personer og slik at de ikke ved sammenbrudd eller ulykke fører til uakseptabelt store materielle eller samfunnsmessige forhold. Byggverk der en brann kan utgjøre stor fare for miljø eller kan berøre andre vesentlige samfunnsinteresser, skal utføres og utstyres slik at direkte eller indirekte skade på miljø og andre vesentlige samfunnsinteresser er forebygget på en akseptabel måte.

§ 7 - 2 SIKKERHET VED BRANN

Byggverk skal ha planløsning og utførelse som gir tilfredsstillende sikkerhet ved brann for personer som oppholder seg i eller på byggverket, for materielle verdier og for miljø- og samfunnsmessige forhold. Herunder skal det være forsvarlige muligheter for å redde mennesker og dyr og for slokkearbeide.

§ 7 - 22 RISIKOKLASSER OG BRANNKLASSER

1. Risikoklasser

Ut fra den risiko en brann kan innebære for skade på liv og helse, inndeles byggverk i risikoklasser som legges til grunn for å bestemme nødvendige tiltak for å sikre rømning ved brann. Bygningens risikoklasse bestemmes med hensyn til om:

- byggverket er beregnet for personopphold
- personer i byggverket er kjent med byggverkets rømningsveier og om de er i stand til å bringe seg selv i sikkerhet ved brann
- byggverket er beregnet til overnatting
- virksomheten i byggverket er lite brannfarlig. Herunder legges det vekt på sannsynligheten for at brann oppstår, om brann kan utvikle seg raskt og brannbelastning

2. Brannklasser

Ut fra den konsekvens en brann kan innebære for skade på liv, helse, samfunnsmessige interesser og miljø, inndeles byggverk i brannklasser etter tabell 2 i forskriften.

TABELL: RISIKOKLASSER

Risikoklasser	Bare sporadisk personopphold	Alle kjenner til rømningsveiene og kan bringe seg selv i sikkerhet	Bare beregnet for våkne personer	Lite brannfarlig aktivitet
1	JA	JA	JA	JA
2	JA/NEI	JA	JA	NEI
3	NEI	JA	JA	JA
4	NEI	JA	NEI	JA
5	NEI	NEI	JA	JA
6	NEI	NEI	NEI	JA

Brannseksjon som inneholder virksomheter i ulike risikoklasser skal utføres i samsvar med kravene til den risikoklasse som i de følgende bestemmelser gir de strengeste krav.

UTDRAG AV LOVER OG REGELVERK

Brannklasse bestemmes ut fra hvilken konsekvens en brann i byggverket kan få. Konsekvensen er avhengig av bruken av bygget (risikoklasse) størrelse og planløsning. Enkle byggverk, hvor brann får liten konsekvens, vil være i brannklasse 1, brannklasse 2 for middels konsekvens og brannklasse 3 hvor konsekvensen kan bli stor. Byggverk hvor konsekvensen kan bli meget stor med hensyn til miljø og samfunnet generelt, utføres i brannklasse 4. Slike byggverk vil kunne være aktuelle innenfor kjemisk industri, miljøfarlig produksjon, hvor det lagres særlig brann- og miljøfarlige stoffer og i byggverk hvor brann kan medføre en trussel for et stort antall mennesker.

§ 7-25 TILRETTELEGGING FOR SLOKING AV BRANN

1. Generelle krav

Byggverk skal være tilrettelagt for effektiv slokking av brann. Det skal være tilgang på tilstrekkelig slokkemiddel.

Teknisk forskrift stiller krav til slokkeutstyr som skal kunne benyttes av folk i byggverket for å slokke en brann i en tidlig fase, før og uavhengig av brannvesenets innsats. Brannslukkeutstyr må være plassert slik at brukerne lett kan finne frem til det og slokke et branntilløp før det utvikler seg til en større brann. Utstyret kan være brannslange eller håndslukkeapparat plassert lett synlig på tilgjengelig sted.

2. Brannslukkeutstyr

I eller på alle byggverk der brann kan oppstå, skal det være brannslukkeutstyr for effektiv slokkeinnsats i brannens startfase. Brannslukkeutstyret skal være plassert slik at effektiv slokkeinnsats kan oppnås. For mindre byggverk for virksomhet i risikoklasse 1 kan utstyret være plassert i et nærliggende byggverk.

Der det er krav om brannslange eller håndslukkeapparat, må antall og dekningsområde være slik at hele bygningen dekkes. Bygninger i risikoklasse 3, 5 og 6 hvor det er trykkvann, må ha brannslange. Dersom det ikke er tilgang på tilstrekkelig mengde vann, må bygningen ha håndslukkeapparater. Bygninger i risikoklasse 1, 2 og 4 må enten ha håndslukkeapparat eller brannslange som rekker inn i alle rom.

Behovet tilfredsstilles med praktiske løsninger innenfor hver brannseksjon. For at brannslange skal være lett å benytte bør den ikke være lengre enn 30 m ved fullt uttrekk. Antall og plassering må være slik at alle rom i bygningen dekkes på en tilfredsstillende måte. Dører som blir stående i åpen stilling på grunn av at brannslanger trekkes gjennom, kan føre til at røyk og branngasser sprer seg til resten av bygget. Brannslanger må derfor ikke plasseres i trapperom.

Håndslukkeapparater har forskjellige bruksområder og effektivitetsklasser og det må derfor velges egnet apparat (minimum 6kg pulverapparat eller tilsvarende).

3. Merking

Branntekniske installasjoner og utstyr som har betydning for rømning eller rednings- og slokkeinnsats skal være tydelig merket, med mindre utstyret bare er beregnet for personer i én bruksenhet, og alle disse må forventes å være godt kjent med utstyrets plassering.

ANDRE STANDARERER, FORSKRIFTER OG PUBLIKASJONER:

- NS-EN 15154 del 1, Nøddusj, NS-EN 15154 del 2, Øyedusj
- Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid (Internkontrollforskriften).
- Laboratorie – Sikkerhet og arbeidsmiljø
- Vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (Kjemikalieforskriften)
- Kjemikalier i arbeidsmiljøet
- Forskrift om hold av storfe av svin av 15. januar 1996 nr. 91 §5 brannsikring.